

Perspektivsammanställning

Vad är det vi måste prata med varandra om?

Samtalsunderlag för medborgardialogen om segregation.

Inledning	4
Tema 1. Är problemet språket?	8
Tema 2. Vi måste prata om diskriminering	11
Tema 3. Det blir mer och mer vi-och-dom	14
Tema 4. Föreningslivet som viktig mötesplats	17
Tema 5. Vi måste satsa på det tidigt förebyggande.....	20
Tema 6. Vi måste bli bättre på att arbeta tillsammans	25
Vill du veta mer?	28

1. Inledning

Den här rapporten utgör samtalsunderlaget för den medborgardialog om segregation som organiseras av Umeå kommun i samarbete med Rädda Barnen, RF-Sisu, Vän i Umeå och Rättighetscentrum Västerbotten. Dialogen kommer att äga rum i Umeå under maj-juni 2022. Under fyra arbetsträffar kommer en grupp på 30 personer, såväl medborgare, föreningsföreträdare som kommunrepresentanter, att tillsammans diskutera hur segregationen tar sig uttryck i Umeå, vad den har för orsaker och konsekvenser, och vilka åtgärder vi kan utveckla tillsammans för att minska och motverka segregation.

Varför en medborgardialog om segregation?

Beslutet att organisera en medborgardialog om segregation har vuxit fram ur en insikt att det här är en komplex fråga som ingen enskild aktör kan lösa ensam. Segregation – kort sagt att människor bor och arbetar skilda från varandra, utan att blandas och mötas i vardagen – är ett problem som märks i Umeå, som på andra ställen i Sverige och runtom i världen. Umeå står sig bra i jämförelse med andra städer när det gäller segregation, men det finns ändå tecken på att olika samhällsgrupper inte möts i tillräckligt stor utsträckning, och att det finns skillnader mellan olika stadsdelar när det gäller inkomst, arbetslöshet, skolresultat, hälsa eller etnisk bakgrund. Olika undersökningar och rapporter har också visat att alla umebor inte känner sig lika trygga när de rör sig i det offentliga rummet. Det är dessutom tydligt att vissa invånare upplever att deras röster inte hörs i samma utsträckning som andras, och att de på grund av sitt bostadsområde eller sitt utseende inte har samma möjligheter som andra att vara delaktiga i samhället eller att uppnå sina livsmål. En ojämlikhet som orsakas av segregationen men också bidrar till att förstärka den.

Samtidigt finns det också många goda initiativ i Umeå som handlar om att motverka segregation och ojämlikhet. Dels från offentliga aktörer, dels från civilsamhället som är mycket drivande när det gäller att skapa förutsättningar för möten mellan människor, att försvara människors rättigheter och lyfta rösterna hos de som inte alltid hörs. Det finns ett stort engagemang i de här frågorna, och en vilja att arbeta ihop för att lösa de utmaningar som finns. Det är viktigt att ta vara på alla de här goda krafterna. Men för att få till ett bra tillsammansarbete behöver man också en gemensam problembeskrivning, så att man vet vad det är att man vill motverka, och hur. Det i sin tur kräver att vi lyssna på varandra.

Det är det här som medborgardialogen handlar om: att lyssna på allas röster, för att förstå vad det finns för åsikter som rör sig runt frågan segregation i Umeå. För vi ser inte alla lika på problemet. Beroende på vem man frågar får man olika lägesbilder och förklaringar. Därför är det viktigt att arbeta brett, och att ta in alla perspektiv i problembeskrivningen, så att man inte missar något väsentligt. Det är viktigt att lyssna på de som mest berörs av segregationens negativa effekter, men som inte alltid har lika stora möjligheter att påverka och att göra sina röster hörda. Bara genom att lyssna i 360 grader, utåt hela samhället, kan man förstå vad problemet är och hur det bäst kan åtgärdas.

Därför har Umeå kommun beslutat att organisera en fördjupad medborgardialog om segregation, med utgång från en metod som heter Medborgardialog i Komplexa Frågor, och som utvecklats av Sveriges Kommuner och Regioner. Det innebär att man inte genast bjuder in till ett dialogsamtal, utan först går ut och intervjuar många olika invånare för att förstå hur olika människor ser på ett problem. Sen, när man vet vilka åsikter som rör sig runt frågan, ser man till att bjuda in personer som har olika syn på saken, så att alla perspektiv är representerade i rummet. Det gör det möjligt att hantera den spänning som finns i frågan på ett konstruktivt sätt. Det uppmuntrar till förståelse samtidigt som det gör det möjligt att utveckla åtgärdsförslag som har en bred förankring.

Vad hoppas vi uppnå med den här medborgardialogen?

Ett viktigt syftet med medborgardialogen är att göra det möjligt för människor som ser väldigt olika på segregation att möta varandra och föra ett konstruktivt samtal. Någoting viktigt händer i mötet mellan människor. När man tar tid att lyssna på varandra och försöka förstå hur någonting ser ut från ett annat perspektiv inser man ofta att man bara ser en del av problemet. Det gör det möjligt att tillsammans utveckla en mer nyanserad lägesbild, men också att förebygga de konflikter och motsättningar som annars lätt uppstår när olika perspektiv brakar in i varandra i den offentliga debatten. Vi blir klokare när vi arbetar ihop och verkligen försöker lyssna in varandra och förstå olika sidor på ett problem.

Dialogen handlar om att uppmuntra till förståelse, men också att kraftsamla för att tillsammans utveckla konkreta och realiserbara åtgärdsförslag för att minska och motverka segregation i Umeå. Det ska vara åtgärder som har en bred förankring, och som alla tror kan vara verkningsfulla. Här är det till stor hjälp att ha många olika perspektiv samlade, eftersom det gör det lättare att undvika blindpunkter, eller att utveckla åtgärder som inte är förankrade hos de som mest berörs av dem. Det är också därför arbetsgruppen samlar medborgare, föreningsföreträdare, politiker och tjänstepersoner, som alla bidrar med sina goda idéer, men också med sin förståelse för vad som fungerar eller inte fungerar i praktiken.

En medborgardialog som den här har ingen beslutsmakt, bara åsiktsmakt. Annars hotas den representativa demokratin, och de mandat som våra folkvalda har att bestämma inriktningen på kommunens arbete. Men eftersom kommunföreträdare och civilsamhällesföreträdare sitter med i dialogen är tanken att var och en tar med de beslutade åtgärderna in i den egna organisationen, för att se till att det inte bara blir prat, utan också verkstad av de åtgärdsförslag som dialogen mynnar ut i. Det främsta syftet med dialogen är att förbättra arbetet med att motverka segregation genom att utveckla nya lösningar, hitta samarbetsmöjligheter och ta ett gemensamt grepp för att motverka segregationens negativa effekter.

En minst lika viktig målsättning med dialogen är att stärka kommunens kompetens att lyssna på medborgarna och göra dem delaktiga i viktiga beslutsprocesser. Utfallet blir inte bra om kommunen eller andra offentliga aktörer försöker att göra saker för människor och inte med människor. Det är viktigt att lyssna på de som mest berörs, och att inte utveckla lösningar som är för top-down. En sådan här dialog är en möjlighet att utveckla nya, dialogbaserade arbetssätt som sedan kan tas med in i det ordinarie arbetet. Dialog är inte bara en process, det är också ett förhållningssätt som det är viktigt att utveckla för att som kommun kunna möta framtidens utmaningar på bästa sätt.

Var i processen är vi?

Under den tidiga våren har representanter för Umeå kommun och för civilsamhället tillsammans intervjuat 93 umebor av olika åldrar, med olika bakgrund, från olika stadsdelar, verksamma inom många olika yrken, både inom och utom kommunen. Syftet var att fånga vilka perspektiv på segregation som finns i Umeå, var åsikterna går isär, och vad umeborna anser särskilt viktigt att diskutera.

Alla intervjuer utgick från en enda, medvetet bred fråga: *”Hur kan vi tillsammans arbeta för att Umeå ska vara en jämlik kommun utan segregation, där alla känner sig trygga och delaktiga i samhället?”*

Syftet med den här frågeställningen var att inte avgränsa segregationen till något särskild aspekt, utan att se vad människor spontant tog upp som mest angeläget när det gäller segregation. Vi ville göra det möjligt för olika perspektiv att uttrycka sig.

Ganska snabbt började vissa frågor kopplade till segregation profilera sig som särskilt angelägna. Det handlade till exempel om integrations- och diskrimineringsfrågor, men även om behovet att utveckla föreningslivets viktiga roll som mötesplats, och att satsa på tidigt förebyggande insatser. Efter ett tag märkte vi att samma perspektiv ofta återkom när de här frågorna kom upp, och vi började få en känsla för vad det finns för konfliktlinjer, men också för kontaktytor mellan olika perspektiv. Kort sagt: vi började förstå vad det är som måste i dialogen, som vi verkligen måste samtala om, och tillsammans utveckla åtgärder för att lösa.

I den här rapporten har vi samlat ihop det som måste diskuteras under sex stora teman:

1. Är problemet språket?
2. Vi måste prata om diskriminering
3. Det blir mer och mer vi-och-dom
4. Föreningslivet som viktig mötesplats
5. Vi måste satsa på det tidigt förebyggande
6. Vi måste bli bättre på att arbeta tillsammans

Inom varje tema beskriver vi de vanligast återkommande perspektiven, som ofta står i motsättning till varandra. Varje perspektiv illustreras med anonyma citat som kommer direkt från intervjuerna, förutom ett citat som kommer från Studieförbundet rapport *Alla de här drömmarna* (se sida 29) som varit ett viktigt arbetsmaterial för att förbereda dialogen.

Den här rapporten är ett samtalsunderlag. Därför sätter den strålkastaren på skillnader i perspektiv, för att alla som deltar i dialogen ska få en känsla för var deras eget perspektiv skiljer sig från andras. Det handlar om att skapa förståelse för olika sätt att se på ett problem. Viktigt att poängtera är att inget perspektiv står för hela sanningen.

Vad händer nu?

Arbetet framöver består av fyra dialogträffar, där en och samma arbetsgrupp av medborgare, föreningsföreträdare, politiker och tjänstepersoner kommer att delta för att utifrån samtalsunderlaget först diskutera segregationens orsaker och effekter, för att sedan fundera kring åtgärder. Arbetsgruppen har bjudits in utifrån två principer: 1) Att uppnå en balans mellan representanter för kommunen och för civilsamhället. 2) Att alla de perspektiv som beskrivits i underlaget också skulle vara representerade i rummet. Att alla perspektiv är representerade är inte samma sak som att säga att varje deltagare står för ett tydligt identifierbart perspektiv. Människor är komplexa, vilket innebär att vi även som individer kan ha motstridiga åsikter i frågor. Men det som är viktigt är att alla de idéer som kommer fram i underlaget också har uttryckts av en eller flera av de som deltar i dialogen.

Varje dialogträff inleds och avslutas i helgrupp, men själva samtalen kommer att äga rum i smågrupper, med stöd av samtalsledare. Detta för att skapa ett tillåtande och tryggt samtalsklimat, vilket är en förutsättning för att alla deltagare ska våga säga vad de tycker, och möta varandra i ett respektfullt samtal. Från att inledningsvis diskutera skillnader i lägesbild och problembeskrivning är tanken att arbetsgruppen kommer att övergå till att utveckla förslag på åtgärder, som alla parter kan utföra enskilt eller i samarbete med varandra.

Utfallet av alla samtal sammanfattas i slutet på dialogen. Vissa åtgärder kommer att utvecklas vidare av deltagarna själva, medan andra kommer att kommuniceras vidare till de aktörer vars ansvarsområden de faller inom. Förhoppningen är att den här dialogen bara är första kapitlet, och att det gemensamma arbetet med att minska och motverka segregation i Umeå kommer att fortgå långt efter att själva dialogen om segregation tagit slut.

Tema 1. Är problemet språket?

Perspektiv 1A:

Folk måste lära sig språket

Man ska inte kunna bo 20 år i Sverige och fortfarande behöva tolk. Vi måste ställa högre krav. Nysvenskar måste lära sig språket för att kunna integreras och komma in i arbetslivet.

”För att bryta segregationen är det viktigt att man lär sig språket. I samtal med Vårdförbundet har det kommit fram att avsaknad av språkkunskaper ställer till stora problem i arbetet, det kan bli instruktioner som uppfattas fel, ibland till och med felmedicineringar, och det är ju väldigt allvarligt. Vårdförbundet anser att det är ett stort problem, men när man tar upp det anklagas man för att vara rasist. Men det handlar ju inte om det. Det är inget fel på någon bara för att de inte kan svenska, men om de ska in i arbetslivet, då måste de kunna lära sig tillräckligt bra svenska för att inte hota patientsäkerheten.”

”Jag känner mig trygg, för jag vet var jag ska vända mig om jag behöver göra någonting, om jag behöver hjälp. Men jag har en vän, hon kom för 3-4 år sen, sen har hon fått barn. Hon kan inte språket, kan inte göra sig förstådd, kan inte hänga med i skolan, alltså förstå vad som händer, och vad hon behöver hjälpa med. Hon förstår inte heller på dagis. Kan man inte läsa eller förstå svenska, då missar man så mycket. Man vill inte, man kan inte, man bryr sig inte, och det gör att man inte heller känner sig trygg. Jag tycker att det borde finnas någon, kanske någon sorts coach, för att fånga upp sådana som min vän, ge dem stöd och få dem att ta sig vidare.”

”Språk är jätteviktigt, språk är nyckeln i segregationen. Man ska inte leva femton år i Sverige och fortfarande behöva tolk. Men det är sånt som händer när man hamnar i ett bostadsområde med många andra från samma land.”

Perspektiv 1B:

Släpp in oss på arbetsplatsen så kommer vi att lära oss språket

Vi går till SFI, vi anstränger oss, men vi får inga jobb ändå. Det är svårt att lära sig svenska i skolbänken. Ingen pratar med oss. Ni måste släppa in oss i arbetsplatserna, då kommer vi att lära oss.

”Det handlar inte bara om språk. Visst, man måste ju kunna förstå och göra sig förstådd om man arbetar ihop. Men ge folk möjlighet att lära sig och bli bättre, döm inte ut dem för att de i början inte har perfekt svenska. Hur ska de annars öva på språket och bli bättre? Det är så bakvänt: man ställer krav på oss att vi ska kunna perfekt svenska, men utan att ge oss möjligheten att öva och lära oss. Hur förväntas vi göra det? Man lär sig inte ett språk genom att läsa böcker, utan man måste ut i ett sammanhang där man kan använda sig av det och på ett organiskt sätt bli bättre. Att ställa ett krav på perfekt språk för att ens komma in i arbetslivet, DET skapar segregation.”

”Det finns så många exempel av personer som råkar ut för det här. De får en praktik, kanske i ett kök, de arbetar med att hacka grönsaker eller vad det nu är, och arbetsgivaren säger att de är nöjda med deras arbete – men att de måste bli bättre på språket. Visst, en del handlar nog om det. Men jag undrar om det inte också handlar om en grundängslan som finns. Vi är så försiktiga av oss, vi tycker inte om när det blir pinsamt, när vi inte riktigt lyckas kommunicera. Då blir det obehävt på fikapauserna. Jag tror det ofta handlar om det, och då är det lätt att säga att personen först måste lära sig bättre svenska innan hon kan jobba kvar. Men om personen nu jobbar bra, måste det vara så svårt att anställa henne ändå? Den här inställningen skapar osynliga hinder som är jätteproblematiske, vi måste bli med medvetna om vilken sorts effekter det får.”

”Det finns en samhällsbild bland svenskar och de i kommunen, de tycker och tror att vi bara vill vara hemma och få bidrag. Men så är det inte, alla jag känner vill jobba, alla HAR jobbat tidigare, alla är motiverade för att studera och sen komma i arbete och bli en del av samhället. Men vi får inga jobb. Jag har redan fått praktikplats fyra gånger, och när man jobbar är folk snälla mot en, men sen efter 4-5 månader när det gäller att anställa en, då blir det nej. Då räcker inte språket. Men hur kan mitt språk ha blivit sämre under tiden jag varit där? Varför duger inte språket helt plötsligt? Jag känner att de vill ha mitt arbete, men de vill inte betala för det. Och så hamnar jag på SFI igen och allt som hänt är att jag slösat min tid med att arbeta för ingenting när jag kunde ha studerat vidare. Och så händer det igen. Det är som en ond cirkel.”

Perspektiv 1C:

Jag kan språket, men jag får inte jobb ändå

Jag pratar svenska. Jag har utbildning, både från mitt hemland och från Sverige. Men jag får inte jobb ändå, på grund av mitt namn, mitt utseende och mitt bostadsområde. Jag har inte rätt kontakter. Det är inte språket som är problemet.

”När det gäller jobb gör personliga nätverk en enorm skillnad. Jag har studerat vid Umeå universitet, jag har flera utbildningar. Men ändå får jag inte jobb som matchar min utbildning. Man måste känna någon på insidan för att få praktikplatser, eller höra talas om bra möjligheter. Annars släpps man inte in i värmen.”

”Oavsett utbildning så är det ju så här: om man som invandrare söker jobb vet man att man alltid kommer efter någon som har samma kompetens, men som är svensk. Svenskarna kommer alltid först, SEN invandrare. Jag vet inte om det här är något som kunde kontrolleras, att det blir någon sorts granskning av anställningar. För det är ett stort hinder. Det är jättetråkigt att det är så här, och att man ska behöva söka och söka, och inte hitta jobb, eller i alla fall inget permanent jobb. Jag har bekanta som gett upp och flyttat från Umeå till Kanada och USA för att det var för svårt att hitta jobb här, i en kultur där man alltid föredrar att anställa en svensk.”

”Men man ser ju skillnaden när man pratar med de som är svenska, och som har bra nätverk. Alltså skillnaden det gör. Till exempel pratade jag med en kollega. Det visade sig att hon fått jobbet genom att prata med en bekant, som frågade om hon var intresserad att arbeta på skolan. Den bekanta pratade med rektorn och inom två veckor hade hon fått jobbet, fastän hon inte hade någon erfarenhet. Medan när jag ansökte tog processen två månader, med intervjuer och kontakt med referenspersoner och alla andra steg. Då tänker jag: bra för henne att hon fick jobb, men det kanske fanns andra med bättre kompetens som skulle velat ha det?”

”Såklart folk inte känner sig delaktiga. Absolut inte. Jag har ju jobbat med många som står långt från arbetsmarknaden, jag har pratat med jobbsökare från hela världen, de har panik, de känner att de döms ut på grund av sitt namn och sin postkod. Jag tror inte de flesta förstår vad den här upplevelsen gör med människorna i ett område när man mobbar ut det. Det får enorma effekter på människors liv.”

Perspektiv 1D:

Kommunen borde vända strålkastaren inåt

Diskriminering i arbetslivet är också ett problem på kommunen. Man säger att man vill ha mångfald men anställer de man redan känner.

”Och ser man på kommunen så är alla de anställda, de som har ansvar och är projektledare för integrationsprojekt, vita. Även när anställningsannonserna säger att det till exempel är en fördel att prata arabiska eller somaliska, ser man på de som får tjänsten så är de vita och kan inte allt det där. Människor anställer sina vänner, de som är som dem, som betar sig som dem. Sen säger de: ja, men det är för att jag inte hittade någon med rätt kompetens. Men så är det inte, det finns kompetens, men man måste ta vara på den, och våga anställa människor som inte är lika en själv. Umeå kommun måste först och främst granska sig själv. Varför är det så här? Varför är allt så vitt? Varför blir det så obekvämt så fort man påpekar det? Kommunen speglar inte samhället, och DET bibehåller segregationen. Och det jämlikhetsarbete som finns är helt fokuserat på kön, inte på den här frågan.”

”Vi måste kunna ställa krav mot kommunen. Och rikta strålkastaren inåt. Nu läggs alla problem på individer: dom vill inte, dom kan inte. Men jag tror att det nästan alltid är fel på arbetet, inte på personen. Man säger att dom saknar utbildning. Men jag har träffat så många som har lärt sig svenska, som är utbildade, som har provanställts, men som aldrig får anställningen förlängd. Som inte släpps in.”

”Sen borde kommunen också anställa fler som inte är vita. Så enkelt är det. Men det finns personer som sitter på bestämmarpositioner som bromsar, och som inte följer sina egna policydokument när det gäller mångfald. Det FINNS kompetent personal som söker de jobb som kommunen lägger ut. Det handlar delvis om fördomar, strukturella rasistiska föreställningar om hur personer som inte är etniskt svenska fungerar.”

”Men vill man arbeta för ett jämlikt Umeå, då måste det börja på kommunen. Tillsätt tjänster jämlikt, arbeta lika mycket med jämlikhet som ni gör med jämställdhet. Det är så vitt högst upp i kommunen. Det vi behöver är inte mer fina ord på papper, fler projekt som bara försvinner, utan vi behöver ett arbete som startar nerifrån, från grunden, och där man fortsätter över tid.”

”Det finns en vilja att göra det här arbetet – på ytan. Men ett hinder är att man i Umeå ändå har en självbild att vi är en jämlik, progressiv stad. Den bilden måste skakas om. Men det är obekvämt.”

Perspektiv 2A:

Diskriminering är ett stort problem som vi måste våga prata om

Diskriminering är ett stort problem. Alla behandlas inte lika i Umeå beroende på hudfärg, etnicitet eller religion. Det sker hela tiden, men ingen erkänner att det är ett problem.

”Vi måste helt enkelt börja prata om diskriminering. Så att alla förstår problematiken. För att motverka det måste vi få igång ett samtal, och låta människor lyfta sina känslor. Det som har makt måste också vara med, och lyssna, och förstå hur det är.”

”Det känns nästan som att rasismen blir värre. Det är inte ofta man ser vita människor göra någonting åt det, de säger ”men vi blir inte påverkade” men det är fortfarande en del utav deras samhälle. Är du inte någon som bidrar till rasism men blir inte heller påverkad men du står och kollar på då skulle jag ändå säga att man är en del av problemet.”

”Fördomar är faktiskt ett problem som jag måste hantera dagligen. Det är inte stora saker, men det här att alla har förväntningar på mig, på hur jag är. Att jag kan mindre än jag kan. Eller så tror de inte att jag är sjuksköterska, utan kanske undersköterska, eller att jag kommer för att städa. Eller att om jag kommer in med en vit kollega som är undersköterska, då vänder de sig genast till henne, trots att det är jag som är sjuksköterska. Så det blir som att hon måste ta ett steg bakåt då, för att signalera. Det beror ju inte på mig som person, men det är tröttsamt faktiskt. Och det är ingen som pratar om det här med fördomar. Jag lämnar det bakom mig och går vidare. Det är inte som om jag går till min chef med det, för det är för små saker, som man liksom inte kan ta någonstans.”

”Man möter fördomar hela tiden, på alla möjliga ställen. De här små sakerna, som sker på olika arbetsställen – bara ett exempel, mötesanteckningar – vem får föra mötesanteckningar? Det är aldrig någon som är svartskalle. Dom får inte den tilliten, och då pratar man om människor som är födda och upp-vuxna i Sverige. Det handlar inte om språk. När det här fortgår dag efter dag får det effekter, man börjar tvivla på sig själv, sin egen förmåga, sin egen kompetens. Och det slutar med: jag kan inte. Man förlorar tron på sig själv.”

”De säger att vi har mänskliga rättigheter, men så är det inte. Det är en ständig kamp för att få sina rättigheter respekterade, och de flesta orkar inte ta den kampen.”

Perspektiv 2B:

Människor måste ta av sig offerkoftan

Enstaka fall av diskriminering förekommer, men det är marginellt. Umeå är en plats där alla har samma möjligheter, och där de som har driv och vill integreras får tillgång till utbildning, arbete och bostad. Men då måste man också vara redo att anstränga sig.

”Jag känner en dotter till bekanta som är ihop med en kille från Afghanistan. Han har tagit studenten, tagit körkort, börjat plugga, hittat en lägenhet. Han är helt integrerad, och han säger själv: om man vill har man alla möjligheter att integrera sig. Många påstår att om man har fel hudfärg så lyckas man inte, men så är det inte. Men man måste vilja.”

”Många människor är i grunden kraftfulla, men de måste också bemyndigas att själva ta ansvar för sig själva och sin egen integration. Jag ser ju de invandrare som vi känner, det har gått jättebra för dem, de har utbildat sig, de försörjer till och med sina familjer i Afghanistan. De klarar sig själva för de har fått möjlighet att göra det. Man måste ge rätt förutsättningar, hjälpa människor, men samtidigt också ställa krav. Båda delarna behövs. För att gå tillbaka till föräldrarna – de behöver mycket stöttning. Men samtidigt är det viktigt att de inte heller tar på sig offerkoftan. De måste resa sig, och först och främst se till att få språket, för det är helt nödvändigt.”

”När det gäller jobb så är det inte jättelätt, men det beror mest på dig själv, om du kämpar, då får du jobb. För mig var det svårt i början, men jag tog det bit för bit, jag lärde mig 100 ord efter 100 ord, det var svårt, jag hade ju inte läst i mitt hemland och nu skulle jag gå SFI. Sen när jag klarat av det så gick jag till Komvux. Jag har läst till barnskötare. Men när jag flyttade till Umeå och ville få jobb, då behövde jag ta körkort, så det tog ett år till. Men jag fick det. Om man kämpar, då går det.”

”Det är både svårt och enkelt att komma in i det svenska samhället. Om du verkligen vill komma in så är det lätt, men man måste vilja det, och vara redo att anstränga sig, annars går det inte.”

Perspektiv 2C:

Man måste kunna prata om integrationsproblem utan att genast anklagas för att vara rasist

Så fort man pratar om problem kopplade till integration så anklagas man för att vara rasist. Det finns en sorts tabu runt det här som omöjliggör samtal. Vi måste kunna prata om problem som rör integration.

”Jag tycker det är oroande att man inte längre vågar säga obekväma saker, av rädsla att bli kallad rasist. Det är ju viktigt att våga ta upp lite obekväma saker, som normer och förväntningar här i Sverige, vad olika beteenden betyder eller inte betyder, för det är sånt som inte är uppenbart om man kommer från en helt annan kultur.”

”Jag tycker att vi måste vara villiga att prata om de här problemen och inte skambelägga de som gör det. Nu skambeläggs det definitivt. Särskilt här i Umeå är det tabu att kritisera andra kulturer eller att vi måste minska invandringen. Det finns folk som har sagt upp sin vänskap med mig på grund av sådant jag sagt, eller som kallat mig för nazist trots att jag tydligt är emot både autoritarism och patriotism, och definitivt inte ser staten som ett gudalikt organ, och alltså inte uppfyller något krav för att vara nazist. Man demoniseras direkt. Jag tycker om att diskutera idéer, jag har nära vänner som är kommunister, vi håller inte med varandra men kan träffas och prata politik ändå, och hålla god ton. Men det är inte alla som kan det, och i vissa sociala kontext är det så tydligt att det finns en samtalsordning, vissa saker man förväntas säga eller inte säga. Det finns en sorts politisk korrekthet som är uttalad men som alla vet om. I media pratar man om *overtone window*, med det syftar man på vad man som mainstream-media kan rapportera om. Det finns sådant som är sant, men som man inte får säga. Det är samma sak i samtal här i Umeå, alla har en diffus känsla om vad som får sägas eller inte. Jag tycker det är ett problem.”

Perspektiv 2D:

Alla ska behandlas lika, kvotering är orättvist

Det är viktigt att motverka diskriminering utifrån alla diskrimineringsgrunderna, men det betyder inte att ge vissa grupper mer fördelar. Det är orättvist.

”Så om vi försöker uppnå en ”jämlik” kommun, betyder det att vi ser till att folk får samma behandling i att de inte aktivt trycks ner? Eller är tanken att de förväntas uppnå samma sak i slutändan? Då blir det fel tycker jag. Kvoteringar är ok om tyngdpunkten är möjligheter och inte på utfall. Tanken är att om 15 procent av befolkningen har utländsk bakgrund, då borde också 15 procent av kommunfullmäktige eller tjänstepersoner ha det. Men då tvingas man ju aktivt diskriminera mot inrikes födda när man anställer. Det är dom där aspekterna av jämlikhet som jag är helt emot. Oavsett hur välvillig en sån politik är innebär det att man har en översittarstat.”

”Sen tycker jag att man ska vara väldigt försiktig innan man börjar satsa på specifika grupper. Anta att man ger bidrag till idrottsföreningar för att ta in fler ungdomar med utländskt ursprung till exempel. Då blir det en sorts omvänd diskriminering mot andra ungdomar. Intentionerna kan vara goda, men utfallet blir orättvist ändå. Det kan snabbt leda till snack, och en upplevelse av att bli förfördelad, och det i sin tur bidrar till segregation.”

Perspektiv 3A:

Det finns en farlig vi-och-dom mentalitet bland vissa unga

Det är stökigt och otryggt på Ersboda och Ålidhem. Det finns problem med narkotika och ungdomar som hamnar i utanförskap och utvecklar en vi-och-dom mentalitet. Vi måste fånga upp dem, och satsa på fler brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder.

”Nog finns det en vi-och-dom känsla här. Jag tycker det är negativt, för det blir så att många lever som isolerade öar, och känner bara sitt eget lilla sammanhang.”

”Allting hänger ihop. Om man inte ser skolan som något viktigt, då lägger man inte heller tid och energi på skolan, och då hamnar man lätt i dåliga umgängen lokalt. Då har man nära till det kriminella. Så hamnar man i en subkultur. Det finns många tecken på att det finns otrygghet i de här områdena. Det finns många som vittnar om det här. Bilbränder är ju ett tydligt tecken också på att något är fel. Just nu kanske man har nått 8/10 när det gäller trygghet, där 0 är det vi eftersträvar. Det är svårt att gå upp till folk och säga att de måste ändra sig. Men man kan i alla fall arbeta med att säkra den fysiska miljön. Här har polisen det yttersta ansvaret. Dels genom ökad närvaro. Både i det offentliga rummet, men även i skolan, för att skapa relationer med eleverna. Sen kan man satsa på belysning, kameraövervakning, kanske andra säkerhetsanordningar, kanske fler trygghetsvandringar. Ordningsvakter är ju också en annan möjlighet, sen är ju inte det en tvärbillig lösning.”

”Jo, det är bra att blanda, men det är inte jättelätt att blanda olika ungdomsgårdar bara så där. Vi har ibland att göra med Ålidhems ungdomsgård, och det har blivit ganska mycket vi-och-dom. Alltså, Ålidhem gillar oss inte. Jag har hälsat på där, och man känner när man kommer in, dom ser på en, stämningen är inte välkomnande. Man blir inte bra bemött. Dom gillar inte Teg, dom säger att det är bara vita där.”

”Trygghet är bra. Det ska vara jämlikt och tryggt. Därför är det viktigt att alla drar åt samma håll. Det finns problem – innan så cyklade jag till mitt jobb, även på kvällen. Men nu vågar jag inte. Jag har blivit stoppad flera gånger, på Ersboda. En gång var det på Västra Ersboda centrum. De ville att jag skulle ge dem cigaretter. Det var 2019, efter det har jag slutat cykla, i stället kör jag bil. Men jag tycker att det har blivit lite bättre. Umeå satsade ju mycket för att bekämpa det här, 2018-2019 kanske. Då var det mycket med ungdomarna. Jag ser att Umeå kämpar med det här, här är det inte så mycket förort. Man satsar mycket resurser på polis, kameror och annat. Det finns också väktare, dom har jag sett på Vasaplan. Jag tycker att de gjorde det bra.”

”Jag tror inte att människor känner sig så trygga. Det som får en att känna sig otrygg är när man ser gängkriminella, unga killar, sent på nätterna, som har huva och är svartklädda. Om man ser de längst vägen, särskilt om det inte är ljusst, då känner man sig inte så trygg. Jag tror att typ Ersboda kan vara ett sånt ställe. Ersboda, Ålidhem, där kan man se det.”

Perspektiv 3B:

Det är svenskarna som skapar ett ”vi-och-dom”

Det enda problemet med Ersboda och Ålidhem är att områdena ständigt svartmålas och stigmatiseras av andra. Det är det som splittrar staden. Det är svenskar som inte släpper in oss i sitt ”vi”.

”Men jag tycker inte att det finns en så stor medvetenhet om det här på kommunen. Att sättet de arbetar på skapar klyftor. Att sättet de pratar om till exempel Ersboda på skapar en förort som egentligen inte finns, jag menar det är ju hur fint som helst på Ersboda. Men sättet media och kommunen pratar om Ersboda skapar förorten, och den här vi-och-dom känslan. Vi måste verkligen få slut på det här, det har varit så för länge.”

”Utfallet av den här diskrimineringen man möter hela tiden är att man håller sig till sitt eget folk, och till sitt eget område. På Ålidhem känner alla mig, det är ingen som dömer mig, jag hejar på folk, även mammor jag inte känner, jag ser att de ser mig och jag ser dem. Det gör att man inte vill lämna sitt område, där man känner sig uppskattad och trygg. Det är en nice känsla. Ingen har ju lust att utsätta sig för något otrevligt. Men på andra områden, som Teg, där känner jag mig inte trygg. Om jag promenerar över älven till Avion, så fort jag kommer över till Tegsområdet känner jag att folk tittar på mig, att dom undrar vad jag gör där. Jag känner mig inte välkommen.”

”När jag var liten så var vi bara tre i min skola som hade en utländsk bakgrund som liksom syntes på dem. Det har varit slitsamt. Jag är uppväxt med pitepalt och Norrlands Guld men har aldrig känt att jag blir accepterad som svensk. Och det har lett till en djup identitetskris, det här att känna sig svensk men att uppfattas som inte svensk nog av andra. Det skapar ett mellanförskap bland ungdomar, som känner: vart fan hör jag hemma? Det är väldigt många unga som växer upp med en djup frustration. Jag är svensk, jag är uppvuxen här, men jag får inte komma in. Jag blir inte insläppt, jag blir inte inbjuden, min familj får inte det nätverk som alla andra får. Det här med identitet är en oerhört viktig grej, det blir så skadligt för de ungas mående.”

”Nu pratar vi här i Umeå. Det har alltid varit ’vi och dom’ och jag vet inte hur jag ska förklara det, men det kommer från ’dom’. För jag ser mig själv som svensk, tills att de motbevisade det, att jag har svart hår, jag har på mig de här kläderna, att jag går på det här sättet, det är alltid ’kolla hur de betar sig’, ’kolla hur de gör’.”

”Vi behöver färre projekt, eller insatsgrupper. Och håll polisen utanför arbetet, det ska ju jobba med sina saker, men om du skapar projekt tillsammans med polisen, då tolkar alla det som att det handlar om att motverka brottslighet, och det kan ju upplevas negativt av de boende på ett område, som att det är de som anses vara brottsbenägna. Det kan bidra till en ökad stigmatisering, och om unga får till sig en bild av sig själva som potentiella brottslingar, då finns det också en risk att de fastnar i den.”

Perspektiv 3C:

Oavsett vem som orsakar det är det här vi-och-dom farligt

Jag förstår att många är arga över hur Ersboda eller Ålidhem pekats ut, men vi kan inte fastna i en negativ problembeskrivning som bara handlar om motstånd och kritik. Det skapar bara ännu mer hat och klyftor.

”De som är tredje generationens invandrare känner sig fast mellan två kulturer som inte vill ha med varandra att göra. Och då skapar man sin egen tribe, sin egen grupp. Och då blir det så mycket väggar. Alltså det skrämmer mig, man pratar inte med varandra.”

”De välkomnar inte annat än vrede, så det blir inget utrymme för andra sätt att tänka eller göra saker på. De kontrollerar hela narrativet. De har ju rätt i sak, de strukturer som de kritiserar finns, men samtidigt har de en så deterministisk inställning, och förutfattade idéer om vad som funkar och inte funkar. De ingjuter ungdomen i hur man får vara och inte vara. Men det går ju att tänka struktur, men att ändå försöka bryta dom, försöka nya saker som inte bara är kritik. Men för att det ska finnas utrymme för det måste kulturen och narrativet inställningen få skifta.”

”Jag tycker att det är oroande. Om man möter arga ungdomar och stärker dem i deras vrede så kan man göra skada.”

”I Umeå är den här motståndsidetiteten helt klart här. Ortenrörelsen finns redan, det som händer här påverkas av allting som händer runtom i Sverige, där den här rörelsen växer sig stark. Det finns positiva aspekter med det: människor hittar sin röst, de hittar en gemenskap, de kan samlas i en social mobilisering för att få till en förändring. Men det negativa är att det kan ytterligare bidra till segregationen, om man inte omfamnar den här rörelsen och bjuder in den i arbetet mot segregation.”

Tema 4. Föreningslivet som viktig mötesplats

Perspektiv 4A:

Föreningslivet motverkar segregation genom att få människor att mötas

Föreningslivet spelar en viktig roll för att motverka segregation eftersom det möjliggör möten mellan olika människor, som annars inte skulle träffas. Vi måste skapa fler arenor för möten över kulturella gränser.

”En del i det är förstås att om alla ska känna sig delaktiga i samhället handlar det om att individer ska hitta en plats och ett sammanhang. Då är det viktigt att se att civilsamhället är ett viktigt sammanhang för att människor ska hitta sammanhang, gemenskap, syfte och mening. Inte minst för människor som har svårt att hitta det i arbetslivet och på andra ställen. Och där är det ju viktigt att de här sammanhangen blir tillgängliga.”

”Sen tror jag också att det är viktigt att värna den djupa förenings- och folkbildningstradition som faktiskt finns här. När det gäller föreningslivets styrka och roll så är det lätt att samtalet blir lite vårdslöst, och att man liksom tappar bort det som föreningslivets egenvärde, att det är fritt och frivilligt, men att det samtidigt tillför något väldigt viktigt: det bygger tillit och skapar relationer mellan människor som annars inte skulle möta varandra. I det vardagliga men återkommande mötet byggs det en tillit till varandra som gör att man bryr sig om varandra och litat på varandra.”

”Man ska satsa på språkinläring, men också på föreningslivet. Det är det som förenar människor, det här att mötas för att man tycker om att hålla på med samma sak, om det nu är hästar eller musik eller idrott. Om du brinner för något och träffar likasinnade då blir det där med etnicitet inte så viktigt. Ta slöjdföreningen på Ersboda till exempel, dit kommer massor med människor. Så lär man känna varandra, och får en möjlighet att prata svenska också, det stärker språket.”

”Överlag behöver vi mer möten mellan människor. Sådant som till exempel Vän i Umeå erbjuder. Möjligheter för olika människor att hänga ihop, göra olika saker, fika, spela brädspel, se filmer. Det handlar om att ge folk möjligheter att finna kontakt. Det kan ske genom sport, kultur, matlagning. Sådant som förenar människor, och skapar möjlighet att lära känna varandra och mötas i samtal.”

Perspektiv 4B:

Föreningslivet måste anpassas, det fungerar inte för alla

Föreningslivet fungerar inte för alla, det finns många ekonomiska och kulturella hinder. Vi måste sänka trösklarna, göra det lättare att bli föreningsaktiv, och erbjuda mer anpassade verksamheter som drop-in.

”Sen finns det ju unga eller vuxna som har svårt att komma in i föreningslivet - de som inte har fått med sig det i uppväxten, som inte har råd eller som inte kan språket. Då tänker jag att det är viktigt att ska kunna nå ut, förklara hur det fungerar. Man måste ha sina sociala känslspröt ute så att man förstår var hindren är, för ingen kommer ställa sig upp på ett möte och säga: jag har inte råd med avgiften, eller jag vill inte behöva sälja pepparkakor för att alla ska ha nya väskor eller utrustning. Man måste kunna förstå och möte upp de behov som finns, så att fler kommer in i föreningslivet. Och de här unga, som inte alltid vill åka och spela i Kiruna, som inte alltid vill in i föreningar - då måste man hitta andra sätt att ge dem en meningsfull fritid.”

”Sen måste man verkligen fundera kring utbudet av fritidsaktiviteter. Föreningslivet är superbra, men det är uppbyggt på ett sätt som inte passar alla. Man kanske inte förstår hur det fungerar, man kanske inte kan eller vill skjutsa till och från aktiviteter, man kanske inte har råd men skäms för att öppet fråga om det kostar. Man måste skapa olika vägar till aktiviteter. Egentligen skulle man behöva det befintliga föreningslivet, men också att det erbjuds mer drop-in aktiviteter på fritidsgårdar, på ett mer öppet sätt, utan krav på att man ska träna ett visst antal dagar i veckan. Det kan vara väldigt svårt att få nyanlända till det reguljära föreningslivet, erbjuder man gratis-sessioner så kommer de kanske några gånger men det slutar ofta med att de droppar av. Jag tror att det kan vara svårt med regelbundenheten, det är därför man behöver med open-space och drop-in verksamhet.”

”Det fattas tid, ork, kraft och resurser. Folk på Ersboda orkar inte med det här fyrkantiga, alla regler för hur en förening ska vara, vad som förväntas av en, alla krav, från att närvara regelbundet till att sälja bingo-lotter. Man måste göra det enklare och mer tillgängligt.”

”Kanske vi måste tänka lite annorlunda, bland annat när det gäller bidrag till föreningar. Det är ju en viktig kontrollmekanism. Man måste ju kunna se vad som görs med pengarna, man måste ju till exempel ha ett separat bankkonto som registreras i en förening. Föreningsbyrå kan inte betala ut till en privatperson. Men kanske man kunde anpassa lite, kanske man till exempel kunde betala ut pengar mot kvitton i efterhand, om man nu vill stötta en lösare gruppering.”

”Jag tycker det behövs ett föreningsliv där det inte är så mycket tjoller. I det vanliga föreningslivet krävs etablerade människor, revisorer, kontakt med Umeå Fritid. Allt det där måste ju finnas, det går inte att bara kasta ut pengar, då blir det fel. Men det funkar inte för alla”

Perspektiv 4C:

Problemet är snarare att det är för dyrt

Lösningen är inte att urvattna föreningsformen eller skapa parallellverksamheter. Det är ekonomi som är det största hindret.

”Ekonomisk ojämlikhet föder segregation – att inte kunna delta på grund av betalningssvårigheter. Ser på idrotten idag – att delta i föreningslivsidrott, och göra det hållbart i alla åldrar, är en utmaning. Det kostar mycket pengar. Jag har ett barn som spelar hockey och ett som rider. Det är skitdyrt! Folk frågar varför ungdomar i en viss ålder en masse slutar idrotta. Det handlar inte om att de får andra intressen – det blir för dyrt. Det gör ont att skicka sina barn på cuper och föräldrarna är inte längre så välvilliga att låta sina barn idrotta.”

”Vi behöver bli bättre att jobba uppsökande, ha låga trösklar, vara nära barnen. Men vi vill inte erbjuda annat än huvuduppdraget. Visst ska barnen få forma verksamheten, men om prova-på blir annat än det ordinarie blir det tokigt. Det behöver också få finnas spets. Vi tampas med att prova-på-verksamheten ska vara lika kvalitativ.”

”Jag tror att det är svårt att överkomma de här problemen inom ramen för ett projekt. Många försök har ju gjorts. Till exempel försökte ju RF-Sisu Västerbotten med Ålidhem Äger att öka deltagandet i föreningslivet, genom att föra samman grupper. Men resultatet var skralt under projektets gång, det är ju en svår utmaning. Men det största problemet är att oavsett hur det går så tar projekt slut. Det finns ofta hopp om att det man uppnått ska leva vidare, men oftast rinner det ut i sanden. Många har ju fullt sjå redan med de som de ansvarar för. Att dessutom aktivt arbeta med att nå nya målgrupper är ett utvecklingsarbete som många inte hinner med, om man inte får externa resurser. Projekt i all ära, men vi ska snarare lägga allt krut på att få de här unga till våra ordinarie sammanhang.”

Perspektiv 4D:

Det är svårt att mötas om svenskarna inte kommer

Det är viktigt att skapa mötesplatser, men hur gör vi om svenskarna inte kommer?

Alla måste anstränga sig, inte bara de nyanlända.

”Jag tycker att man som svensk har ett ansvar att ge utrymme, att stanna upp, och lyssna, och ställa intresserade frågor. Det är inte bara andra som ska anpassa sig till oss, utan det här kräver ett arbete från båda sidorna, båda sidorna har ett ansvar att ge och ta emot, annars blir det ingen bra relation.”

”Hur skapar vi möten mellan nyanlända och svenskar? Det är jättesvårt, särskilt när det gäller vuxna. Det finns eldsjälar och organisationer som jobbar jättehårt med att skapa förutsättningar för möten, som till exempel inom Vän i Umeå, men det är svårt, för det är svenskarna som inte kommer. Där har vi problemet – problemet ligger inte hos dem, utan hos oss. Vi är problemet. Vi har så fullt upp, med familj, två jobb, fritid, vi kanske gillar det här med olika kulturer men vi upplever att vi inte har tid, så vi engagerar oss inte.”

”För att människor ska lära sig språket måste de också kunna möta svenskar, som i Vän i Umeå till exempel. Det kräver ju också att svenskarna själva tar sig dit. Vi är generellt sett lite ängsliga och rädda att kliva ur vår bekvämlighetszon. Va? Ska vi behöva gå till dem? Jag tror vi behöver en trigger, något som får oss att resa oss ur fåtöljen, att göra nya prioriteringar. Att våga.”

Perspektiv 4E:

Lägg inte allt på föreningslivet

Föreningslivet är jätteviktigt, men sluta använda det som en slasktratt för allt det offentliga misslyckas med. Föreningar ska inte ersätta välfärden.

”Civilsamhället har en jätteviktig funktion, men vissa frågor kan irritera mig att civilsamhället ska behöva ta för att myndigheterna inte tar det. Men ibland är det svårt för en myndighet, för myndigheten ska verkställa lagen. Där kan civilsamhället ha en viktig funktion för att föregå med gott exempel. Samtidigt står det tydligt i lagen vad ska vi ha för samhälle.”

”Det blir en sorts lappande och lagande. Varför ska civilsamhället erbjuda läxhjälp? Skulle det behöva finnas om vi hade en fungerande skola? Det finns mycket att göra från civilsamhället, men jag vill ändå lägga huvudansvaret på det offentliga. Man måste sluta lappa åt alla håll med särskilda insatser, och stärka det generella.”

Tema 5. Vi måste satsa på det tidigt förebyggande

Perspektiv 5A:

Problemet är socio-ekonomiska klyftor

Segregation beror på strukturella processer som att klyftorna mellan fattiga och rika ökar. Det är segregationens motor.

”Segregation beror främst på socio-ekonomiska faktorer. Man kommer inte in på arbetsmarknaden, man har en inkomst som begränsar ens valmöjligheter, och så klumpas man samman i vissa bostadsområden, där man sedan stämpas som mindre värd. Då skapas en risk att det även blir en självuppfyllande profetia, att man på grund av den här stämpeln också börjar se sig själv som mindre värd, och lever upp (eller ner) till de förväntningar som andra har på en. Så skapas segregerade områden. Vi är inte där, men vi måste vara aktsamma och ta höjd för det genom dialog och utbyte.”

”Den segregation som jag ser mest tydligast är kopplad till klass, till skillnaden mellan de som äger sin egen tid, och som har en bra inkomst, och därmed en massa möjligheter, och de andra som inte alls har samma möjligheter. Bara en så enkel grej som tandvård. Det är många som har svårt att komma in i samhället bara grund av den extrema ångest de känner för att de har ont i tänderna, och kanske måste välja mellan nya vinterskor till barnen eller sina egna tänder. För vissa i Umeå är månaden väldigt lång, man går med ett konstant tryck över bröstet.”

”Inkomstskillnader driver på segregation, men samtidigt gynnar det de som är rikare. Det är svårt att arbeta bort processer som gör att vissa områden blir rikare – och därmed dyrare. De som är rika väljer att bo med andra rika, och hur man kan förändra det, i grunden, det är helt enkelt inte något som brukar diskuteras. Man kan försöka förändra förutsättningarna för de med sämst inkomst genom att arbeta förebyggande, men kan man verkligen påverka botten om man inte samtidigt arbetar med toppen? Ofta riktar man arbetet mot ”de som har det sämst”, men vill man verkligen uppnå förändring, då måste man öppna upp samtalet om hur vi gör med det övre samhällsskiktet. Och det kräver ekonomisk omfördelning, vilket blir en politisk fråga.”

Perspektiv 5B:

Vi bryter segregationen genom att bygga en blandad stad

Segregation är kopplat till bostadsbyggande och bostadsbrist. Vi måste bygga en blandad stad där alla har råd att bo.

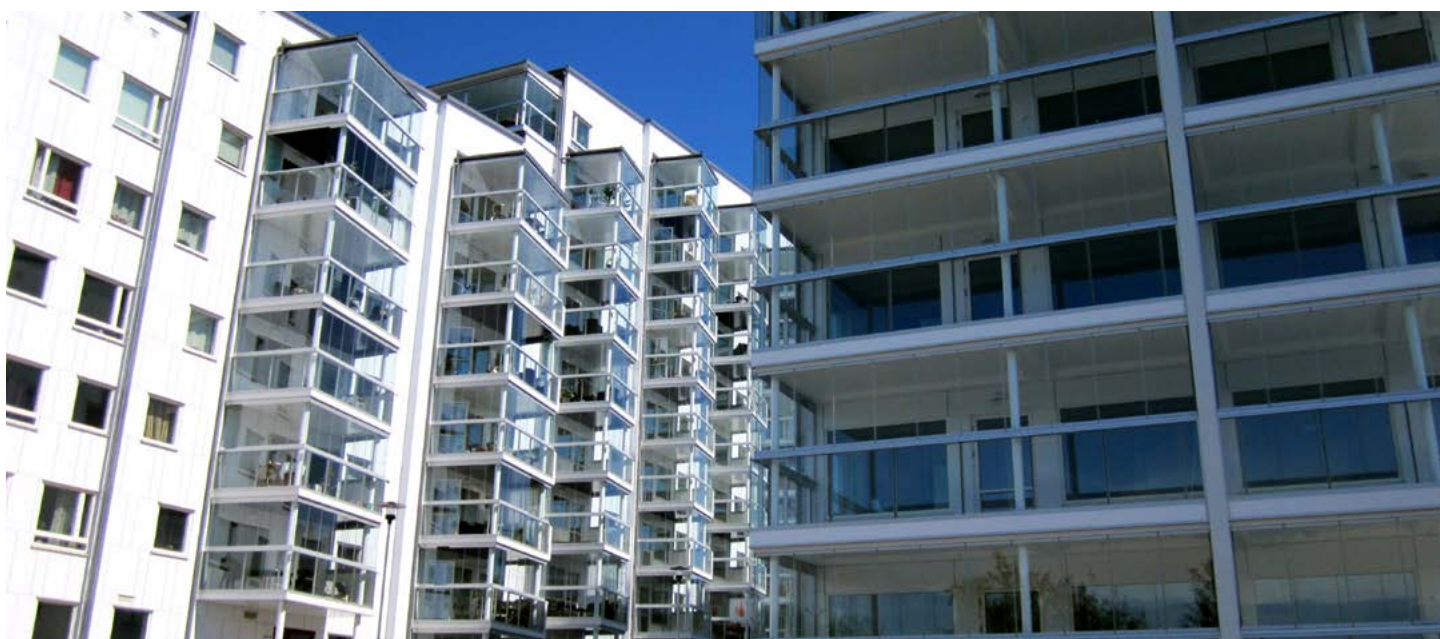
”Här har utvecklingen gått åt fel håll kan jag tycka, de senaste 4-5 åren. Priset på bostäder har gjort att det blivit mer segregerat. De som inte har resurser är ju helt körda med en sån här bostadsmarknad. Inkomst är helt styrande i var jag kan välja att bo.”

”Hur kan man förhindra att det här mönstret blir befäst? Då måste vi se över vårt boendesystem. Om vi ser på kommunala bostäder så äger ju Bostaden en stor del av dem. Därför finns det en stor oro bland invånare i Umeå när Bostaden säljer allmännyttan, för det leder till högre hyror när privata aktörer tar över bostäderna. Och en höjning från 6000 till 8000 kan göra stor skillnad när det gäller vem som har möjlighet att bo i ett område. Det boostar segregationen när det blir marknaden som styr.”

”Det där med blandat bostadsbestånd är väldigt viktigt för att motverka segregation: att det finns bostadsrätter och hyresrätter på samma ställe, som i Tomtebo. Tar man Ålidhem så tror jag att segregationen där har att göra med att Ålidhem byggdes under en period när man inte tänkte så, utan där byggde man bara hyresrätter, det var en del av miljonprogramspåret. Det där gör man bättre nu, att det inte bara blir en sak, utan att man bygger för blandning, så att barn och unga från olika bakgrunder kan blandas i skolklasserna. Det är väldigt viktigt att fortsätta med det, blandade bostäder, för att få blandning i skolan, vi måste styra mot blandning”

”Man måste också fundera på hur man bygger, och för vem. Om man tar ett område som Öbacka strand till exempel. Där är hyrorna så höga att det har blivit ett segregerat område; det är en viss sorts människor som bor där, med mycket ekonomiskt, socialt och kulturellt kapital. Därför får också det området konst, fina promenadområden och så vidare. ”

”I Umeå kommun finns en stor bostadsbrist. Man får kritik från FN, och man skyller mycket på just bostadsbristen. Människor får inte tillgång till bostäder. I Tomtebo hyr flyktigmottagningen in sig med 43 lägenheter där det bara bor nyanlända. Det består av små lägenheter. Det blir att det bara bor 90 procent unga män med dåliga ekonomiska förutsättningar där. Det blir helt fel att tänka så med bostadsplanering, om man tänker på och värderar jämlikhet.”

Perspektiv 5C:

Börja på förskolan

Många sociala problem kopplade till segregation kan förebyggas i ett tidigt skede om man satsade på förskolan som ett nav för integration och föräldrastöd.

”Förskolan är ett unikt forum, för hit kommer nästan alla barn efter ett års ålder, och man har möjlighet att bygga förtroendefulla relationer. Jag tycker att man borde tydliggöra att förskolan har ett bredare uppdrag. Om det var tydligt att förskolan hade den rollen, om det stod i läroplanen att vi skulle samverka med hemmet. Om det här blev uttalat, och om vi fick mer tid för att göra det skulle det kunna göra stor skillnad.”

”Vi måste börja med att ge alla förutsättningar för att de ska kunna ta till sig utbildning på alla nivåer. Barn till nyanlända ska snabbt komma in i förskolan, för att stötta deras språkutveckling. Språket är jätteviktigt för det här med integration. Vi kan ju inte göra det tvingande att sätta sina barn på förskola, men vi kan jobba med mycket morötter. Vi kan ju locka till förskolan på två sätt: att det blir en vinst för barnet, som lär sig svenska, men också för mammorna som är hemma, och därmed kommer i kontakt med samhället och kan lära sig lite svenska. Sen på sikt vore det ju bra om man kunde lagstifta om språkförskola från 3 års ålder. Annars får vi ju barn som kommer till en skola utan något språk i bagaget, och det blir ju en dålig start.”

”Man kanske inte tar konflikter med barnen för man vill inte att de ska gråta, för då kan grannarna höra det och kanske ringa socialtjänsten. Jag har träffat flera föräldrar som har sagt just så. De har känslan att man ögonen på dem på ett annat sätt än svenska föräldrar, kanske utifrån fördomar. Just därför vore det också bra att inte bara rikta föräldrastöd mot dem, utan att snarare erbjuda en universell insats, för alla föräldrar. För det är många föräldrar som skulle behöva mer stöd i sin föräldraroll.”

”Jag tycker att man borde börja med små barn, med barnen på förskolan, och fundera på vad dom behöver. För jag ser ju, redan i förskoleklass är det barn som har kommit efter, som inte pratar svenska tillräckligt bra. Det kanske är barn som inte har varit på förskolan, som bara har varit hemma, med många syskon, inte fått så mycket uppmärksamhet, inte har aktiverats. Jag tycker att det borde vara ett krav att de barnen ska kunna lära sig svenska, att de går i förskolan, även om deras föräldrar är arbetslösa. Man måste satsa på de här barnen, de måste få mer stöd. De har ju ingen hemma som kan förklara, som kan lära dem språket, som kan hjälpa med läxor. Jag tycker att man borde satsa mer resurser på de här barnen som kommer och som inte har svenska hemma, så att de inte kommer efter.”

”Det är så viktigt att börja med att stärka föräldrar, för då kan de i sin tur ge sina barn goda uppväxtvillkor, och det förebygger så många problem. Inte minst utanförskap och skolmisslyckande bland unga, som är en så stor del av segregationen. Jag tänker ofta att de problem vi kan ha i Umeå, på Ersboda, Mariehem eller Ålidhem, så ofta skulle kunnat förebyggas i riktigt tidig ålder, innan högstadiet, för då är det ofta mycket svårare.”

Perspektiv 5D:

Skolsegregation är ett stort problem

Skolsegregation är ett enormt problem som gör att olika grupper inte möts. Det fria skolvalet bidrar till segregation och till "white flight". Skolan måste vara en arena för blandning.

"Det är ett stort problem att man kan välja skola som man gör idag. Vissa grupper väljer ju bort skolor, eftersom man söker homogenitet, att vara med den egna gruppen. Här måste man tänka till rejält när man planerar upptagningsområden. Man måste göra sitt yttersta för att skolorna ska bli socialt blandade, så att alla kan lära känna människor som inte är som de själva. Här spelar också blandade upplåtelseformer in, det är viktigt att ha den blandningen på alla områden eftersom det också leder till mer blandade skolor."

"Det första jag tänker på är att om vi ska uppnå det där målet så behöver vi en jämlik skola. En skola där alla samhällsskikt blandas. Jag tycker inte att vi behöver de här friskolorna, de har gjort att det är så mycket segregation på våra stadsdelar. Om vi avskaffade friskolorna, då skulle vi inte på samma sätt som nu vara tvungna att mörka hur det är på skolorna, för att undvika elevflykt. Det är en känsla jag haft under flera år nu, att vissa områden får färre och färre ungdomar, fast det byggs en hel del. Det är viktigt att gå på sin lokala skola. Som det är nu har vi en stor segregation som man inte vill se. Det blir så tokigt, med det fria skolvalet. Det är inte genomtänkt alls."

"Vi har ju sagt att alla ska ha rätt att välja skola. Men då måste vi också hjälpa föräldrar att göra det, så att det inte blir segregerat. På Engelska skolan är det ju jättemycket utländska barn, där har föräldrarna uppenbart gjort ett val. Jag tycker att man borde göra skolvalet obligatoriskt, men sen också stötta föräldrar i att göra bra val. Redan på förskolan kunde man orientera dem, ge dem rätt kunskap för att välja skola. Det kunde vara kommunens ansvar att göra det, på olika språk så att vi når alla."

"För några år sedan satte jag mina barn i en skola, där det fanns många svenska barn, för jag tyckte att det var bra att det fanns en blandning. Men sen kom det fler och fler barn med invandrarbakgrund, och då började de andra föräldrarna att plocka bort sina barn från skolan. Tills det nästan bara var invandrarbarn kvar. Det är välkänt att just det här händer så fort det blir för mycket invandrarbarn, då försvinner de svenska barnen. Jag tycker det är jätteoroväckande. För om inte ens integrationen sker med barnen, i skolan, hur ska vi göra då?"

Perspektiv 5E:

Kommunen är bra på visioner och fina ord, men inte på handling

Kommunen säger fina ord om jämlikhet och trygghet, men kan inte leverera den samverkan som krävs för att uppnå målet. Man har dessutom fel prioriteringar. Man satsar på prestigeprojekt i stället för att stärka välfärden. Vill kommunen ens det här, på riktigt?

"Jag tror också vi måste samverka bättre i arbetet med ungdomar. Man måste se en helhet. Som det är nu är det för mycket låsta skott mellan skola, fritid, socialtjänst. I det främjande, förebyggande arbetet måste man arbeta mer tillsammans, och även få mer resurser för att driva den här sortens arbete."

"Ett enormt problem är samverkan. Jag tycker att det fungerar katastrofalt dåligt. Om kommunen är en kropp så vet inte handen vad foten gör. Det är ett allvarligt problem som jag tycker att stadsdirektören måste ta till sig. Förvaltningschefer måste börja prata med varandra, det är svårt att ta kommunen på allvar annars. Det är frustrerande att se skattepengar användas så slarvigt."

"Många människor som lever i utsatthet, särskilt de mest nödställda, de känner sig inte delaktiga. De har blivit uträknade. Av alla, inklusive socialtjänsten. De här systemen som finns på plats för att fånga upp människor är alldeles för fyrkantiga, de förväntar sig för mycket av människor. Visst måste det finnas

regler kring försörjningsstöd och många olika insatser, men ofta funkar inte de här kraven på individnivå. Jag har träffat så många människor som kommer i kläm, som på olika sätt har drabbande öden, och som inte fått hjälp för att de är för trasiga, och inte har de resurser som krävs för att passa in i systemet i form av tålmod och kunskap om hur och var man kan be om hjälp.”

”Alla verksamheter är så slimmade att ingen individ räcker till eller orkar göra det där extra som är nödvändigt i vissa fall. Det här är egentligen inte individernas fel, utan systemets. Det är utformat så att det blir en för stor arbetsbörda, fördelad på för få individer. Följden av det blir att vissa blir utbrända, andra anpassar sig och lär sig att skjuta ifrån sig arbetsuppgifter och skicka dem vidare till andra. Så kommer människor i kläm, och får inte hjälp utan bollas omkring från en del av kommunen till en annan, mellan många olika handläggare och ingen orkar engagera sig och få till en lösning. För det finns inte sådana marginaler. Det som behövs är helt enkelt fler händer och fötter.”

”Jag störs också över kommunens prioriteringar. Man har inga problem med att satsa många miljoner på en bro, samtidigt som det gnälls när personalen på Vård och omsorg ska få kaffe på jobbet. Man bygger arenor, mångmiljonsprojekt, men satsar inte ens på att skriva seriösa avtal. Miljoner kan gå förlorade. Det skaver, och det är fult gjort. Det handlar faktiskt om skattepengar. Ska vi ta dem och bygga broar, eller ska vi ta hand om barnfamiljer som inte har råd med mat ens? Vad är egentligen bäst för oss som stad?”

Tema 6. Vi måste bli bättre på att arbeta tillsammans

Perspektiv 6A:

Kommunen lyssnar inte och kommer med top-down lösningar

Kommunen är för dålig på att lyssna på boende och de som arbetar nära problemen. Man har för mycket top-down lösningar, och de dialoger som sker är inte på riktigt. Den sortens skendemokrati skadar tilliten till kommunen.

”Jag tycker att man ofta är dålig på att hämta information nerifrån och upp. Det är inte välkommet. I stället kommer man med färdiga lösningar och idéer uppifrån, med ofta motsvarar inte det verksamheternas behov. Politiken kan vara intresserad av det man säger, men inte ledningen. Där är det inte välkommet. Man verkar tycka att det kan riskera samverkan. Men det är ju jätteviktigt att fråga, vad ser ni som jobbar närmast problematiken? Annars kan lösningarna bli helt fel. Ofta i samverkan kommer man fram till saker där man undrar: hur gick det här till? Vem tyckte att det här var en bra idé?”

”Min erfarenhet är att kommunen inte arbetar på rätt sätt. Dels är alla processer för långdragna och långsamma. Det tar så lång tid att få allting på plats, det krävs så mycket förarbete och det är så tungrott att alla som är inblandade hinner bli less innan det blir någon verkstad. Sen blir det ofta ingenting av, det finns så många planer och stora satsningar som sen bara slutar i ett rökmoln. Med tanke på det är det inte konstigt att folk inte vill samverka och vägrar delta i workshops och andra möten, för det ses som ödslad tid, som inte leder till någon riktig förändring.”

”Jag tycker fokus borde ligga på att göra människor delaktiga. Jag tror att det egentligen finns en ganska liten förståelse bland den breda allmänheten för hur kommunen fungerar. Man vet inte vem som sitter där uppe och bestämmer. Det kanske är särskilt sant för människor från lägre samhällsklasser, som kanske inte är svenska, och som inte heller kan identifiera sig med de där människorna som sitter längst upp och bestämmer. Det kan förefalla så avlägset, så långt bort från en själv och det område man lever på. Då känner man sig inte heller delaktig. Men om man delegerade beslutsfattandet neråt, då skulle också människor tvingas att ta ansvar, och då skulle de känna större delaktighet. Jag tror man måste försöka att gå mer åt det hållet. Lätt blir det inte. Jag tror att det finns en rädsla. Man vill inte tappa kontrollen. Det är samma problem med medborgarråd.”

”Många såna här processer saknar verklighetsförankring. Kommunen eller föreningar går ut och anordnar dialoger som dom får betalt för att göra, men så har dom knappt talat med någon, inte lyssnat, och det utmynnar i ingenting. Då blir det skendemokrati. Man ska inte bara checka en box, det blir så ihåligt.”

”Men man är inte alltid bra på att lyssna även när man har sagt att man vill göra det. För några år sedan var det ett projekt på Ålidhem, som heter Ålidhem Äger. Man fick en stor pott med pengar för att göra saker. Man frågade ungdomar vad som kunde förbättras. Det kom politiker och tjänstepersoner från kommunen. Då kände ungdomarna: äntligen är det något som händer, nu är det någon som lyssnar. De bad om nytt konstgräs på fotbollsplanen. Det är mycket lag som spelar där. Man visste att kommunen hade pengar att lösa det, om de ville, nu var det ju mycket pengar som skulle investeras. Men så slutade det med att de inte alls gjorde vad ungdomarna hade bett om, utan i stället byggde de en lekplats. Det var ju inte det som behövdes, ungdomarna ville ha konstgräs. Varför sa de till dem att de kunde påverka, om det inte fanns möjlighet? Då kunde de i stället sagt: hjälp oss att bestämma var den nya lekparken ska ligga. Så skulle den i alla fall hamnat rätt.”

Perspektiv 6B:

Vi försöker lyssna och skapa delaktighet, men det är svårt att arbeta på Ersboda, man släpps inte in

Det är svårt att arbeta med Ersboda, det finns för många gatekeepers, människor som värnar sina nätverk och inte vill engagera med kommunen på ett konstruktivt sätt.

”Det finns en stark vi-och-dom mentalitet. Till exempel på Ersboda. Det finns så många gatekeepers där, som inte släpper in andra, och som inte heller litar på kommunen. Det finns så mycket tvivel, så lite tillit. Kanske för att människor känner sig använda, utnyttjade. Att kommunen ber dem att göra saker, men utan att anställa dom, ta vara på deras kompetens och ge dom möjlighet att arbeta upp, arbeta vidare. I stället blir det tillfälligt, från projekt till projekt. Men dom här gatekeepers är likadana, dom släpper inte in, dom vill bara arbeta med sina egna vänner, sina egna nätverk. Dom är precis som kommunen på det sättet. Men det är kanske på grund av sina egna upplevelser: hurt people hurt people.”

”Alla har ju ett ansvar i hur stämningen på ett möte blir. Ja, kommunen kanske inte lyssnar, de kanske är dåliga på dialog. Men bjud in kommunen då. Försök få till ett riktigt samtal. Det kan inte bara vara JAG, vad jag vill, MIN lösning. För att man ska nå en lösning måste alla bjuda till lite och vara redo att själva förändra sig. Men eftersom andra röster inte får ta plats så möter kommunen bara det här motståndet när de kommer och vill lyssna, och då får de en absolut bild av Ersboda. De tror att ingen förändring kan ske utan att de här männen står i centrum. De här personerna knyter allt omkring sig, och de kvinnor som får vara med är knutna till dem och bidrar till deras idéer. Andra röster och andra sätt att jobba på får inte plats.”

”Sen måste fler röster fram. På Ersboda till exempel. I nuläge är det väldigt få som har en röst, och de som har det vill gärna bära alla andras röster. Men jag kan uppleva att de är så negativa i sin framtoning. Det blir mycket anklagelser, men de försöker inte bidra till lösningar, samtidigt som de inte heller låter andra komma till tals. De välkomnar inte annat än vrede, så det blir inget utrymme för andra sätt att tänka eller göra saker på. De kontrollerar hela narrativet.”

”Många kan uppleva att det är svårt att starta upp saker på Ersboda. Eller att man inte blir välkommen när man kommer utifrån. Men det kan ju bero på att de här killarna då känner sig hotade. De har ju gjort sina nätverk till sitt eget kapital. Men man borde kunna arbeta bredare, man borde ändå våga gå in och prova saker utan att låta sig bromsas.”

”Tillsammans är ett nyckelord här. Det är där ni har börjat, med att inse att ingen part äger den här frågan, eller kan lösa ut den ensam. Det här måste bli ett tillsammansprojekt. Frågan måste alltså besvaras tillsammans.”

Perspektiv 6C:

Sluta utnyttja oss som springpojkar

Ja, vi skyddar våra nätverk, för det är tröttsamt att bli anlita som springpojke men att aldrig själv få jobb utifrån den kompetens man faktiskt har. Sluta utnyttja oss, anställ oss i stället. Det är inte såhär samarbete ser ut.

”Alla de här projekten, som landar i Ersboda, och som drivs av personer med fina utbildningar som inte kommer härifrån. Som bor i Tomtebo eller Sävar, men som tar för sig av alla de här projektpengarna. Ofta har de jättesvårt att nå ut, och så vänder de sig till oss som är aktiva i lokala föreningar. Och så frågar de oss hur man ska arbeta. Och så ber man oss att fixa deltagare. Man blir så less. Varför kan kommunen inte ta vara på den kompetensen som faktiskt finns här? I stället för att ständigt förvänta sig att vi ska ställa upp ideellt på allting? De som bor här får i bästa fall en timanställning, medan de riktiga jobben går till de som har kontakter, de som känner någon på kommunen. Vi får aldrig frågan. Och har man inte tänkt på att deltagarna kanske vill se någon som dem, som är där, jobbar för kommunen, och kan vara en förebild?”

”Om man nu vill göra någonting för Ersbodas befolkning, då ska man gå direkt till dem, inte via en chefsnivå, som en verksamhetschef eller en ordförande i en förening. Man ska ha dialog direkt med dem, inte via mellanhänder eller representanter. Problemet är att man egentligen inte ser de här människorna som viktiga nog. I stället vänder man sig till företrädare, och ber dem om hjälp att nå folk, men utan betalning, man används bara som en springpojke hela tiden. Det är ingen slump att det alltid är vita svenskar som sitter på de höga positionerna, men när man ska nå ut, då kommer man först till oss och ber oss göra jobbet. Då behöver man oss. För de har känslan att det är lätt, men om de försökte nå ut själva, då skulle de inte lyckas. De kan inte nå ut själva till folk. Men varför är inte vi med i de större processerna i stället för att bara användas som springpojkar? Det skulle vara mer jämlikt.”

”Vad som borde göras annorlunda? Ja men använd inte oss när ni behöver hjälp med att lösa en uppgift, utan låt oss vara på den nivån när vi själva kan bestämma vad som ska göras, och sen utföra det. Det är på den, högre nivån, som arbetet med jämlikhet måste ske. Det är DÄR mångfalden behövs. Här nere finns den ju redan.”

Avslutande reflektioner

Många av de citat som återges här är gripande, och ger uttryck för mycket starka känslor. Under arbetet med intervjuerna blev det uppenbart att segregation är en fråga som berör människor på djupet, och där det finns en stor inneboende spänning.

Syftet med perspektivsammanställningen har varit att så öppet och ofiltrerat som möjligt belysa de konfliktlinjer som finns mellan olika perspektiv – inte för att uppmuntra till missmod, utan snarare till handling. Det är viktigt att komma ihåg att skillnader i perspektiv inte är av ondo. Vi behöver inte alltid tycka likadant om allt, eller förstå problem på samma sätt. Mångfald är berikande, och det gäller inte minst diskussioner om viktiga samhällsfrågor.

Genom att konfrontera våra världsbilder med andras, och försöka se saker ur någon annans perspektiv får vi en bättre förståelse för såväl andra människor som frågors komplexitet. Att inse att vi faktiskt står långt ifrån varandra i en fråga är första steget på en resa som handlar om att först erkänna de problem som finns, för att sedan överbygga olikheter och lära oss arbeta tillsammans.

Den tydligaste behållningen från alla intervjuer som utförts är att segregation är en fråga som berör oss alla, men som ingen enskild aktör kan lösa ut själv. Vi är ömsesidigt beroende av varandra, och det är därför det är viktigt att skapa svala rum där vi kan diskutera både det som skiljer oss åt, men också det som förenar oss – för det är mycket. Det finns många goda krafter i samhället och en stor vilja att arbeta tillsammans för att Umeå ska utvecklas åt rätt håll. Vi är alla i samma båt, som en intervjuperson uttryckte det i ett citat som också får avsluta denna sammanställning:

”Vi är i en båt tillsammans. Sjunker den är det dåligt för alla. Vi måste rädda vår gemensamma båt, så tänker jag. Det spelar ingen roll vilken hudfärg man har, vilken bakgrund man har, om båten ska klara sig måste vi alla samarbeta.”

Om segregation generellt

Delmos hemsida har information om vad segregation är och hur läget ser ut i Sverige:

delmos.se/om-segregation/vad-ar-segregation/

Segregationbarometern

Delmos har även utvecklat ett interaktivt kartverktyg som gör det möjligt att jämföra läget i olika kommuner och inom en och samma kommun:

segregationsbarometern.delmos.se/om-segregationsbarometern/

Hur ser läget ut i Umeå?

Umeå kommuns folkhälsoundersökning *Jämlika Liv*:

umea.se/kommunochpolitik/manskligarattigheter/folkhalsa/jamlikalivfolkhalsoundersokning.4.5d9221f0174f9921146166.html

Studiefrämjandets rapport *Alla de här drömmarna – Ungas erfarenheter av segregation, ojämlikhet och marginalisering i Umeå*:

studieframjandet.se/om-oss/aktuellt-i-lista/aktuellsidor/delmos-rapport

Rättighetscentrum Västerbottens kartläggning av trygga och otrygga platser i Umeå utifrån olika perspektiv: *Sammanfattning projekt Rättighetsvandring januari 2019-juni 2020*:

rattighetscentrumvasterbotten.se/wp-content/uploads/2022/04/Sammanfattning-Projekt-R%C3%A4ttighetsvandring.pdf

Umeå kommuns stadsdelsbeskrivning med fokus på synpunkter från invånare och mätningar av socialt kapital: *Umeås stadsdelar – så står det till!* Sociala stadsrumsanalyser och stadsdelsbeskrivningar som underlag till gestaltning av livsmiljöer för välbefinnande, tillit och trygghet:

umea.se/download/18.333c64e-217718860a233e3/1611148173163/Ume%C3%A5s%20stadsdelar%20-%20s%C3%A5%20st%C3%A5r%20det%20till.pdf

Om Medborgardialog i Komplexa Frågor

En kortfattad beskrivning av Medborgardialog i Komplexa Frågor. Sveriges Kommuner och Regioner, *Medborgardialog i Komplexa Frågor, erfarenheter från utvecklingsarbetet 2015–2018*:

skr.se/download/18.7c1c4ddb17e3d28cf9b6188b/1642600752001/7585-778-7.pdf

En mer detaljerad utvärdering från Uppsala universitet: Anders Hellqvist och Martin Werstin, *Medborgardialog om konfliktfyllda samhällsfrågor: konsensus, agonism eller mobilisering?* Uppsala universitet:

skr.se/download/18.4829a209177db4e-31aa2b1cb/1615282864964/Rapport%20foljeforskning%20Medborgardialog%20om%20konfliktfyllda%20samhallsfr%C3%A5gor.pdf

Egna anteckningar

Frågor eller funderingar?

Cecilia Ravry

Övergripande planering, Umeå kommun

Mejl: cecilia.ravry@umea.se

Om materialet

Den här rapporten utgör samtalsunderlaget till den medborgardialog om segregation som Umeå kommun organiserar inom ramen för satsningen *Umeå Växer Tryggt och Säkert*. Dialogen utgår från Sveriges Kommuner och Regioners beprövade metod Medborgardialog i Komplexa Frågor. Syftet med dialogen är att ge fler människor möjlighet att göra sina röster hörda, och att tillsammans med kommunrepresentanter arbeta fram nya åtgärdsförslag för att minska och motverka segregation.

Samtalsunderlaget är en sammanställning av de olika perspektiv som kommit fram under de förberedande intervjuer som hölls med 93 kommuninvånare under våren 2022. Inget av de perspektiv som beskrivs här utgör hela sanningen. Men tillsammans visar de vilket komplext fenomen segregation är, och hur viktigt det är att åtgärder baseras på en bred, nyanserad problembild som kan rymma olika perspektiv.

Samtalsunderlaget belyser de skillnader och motsättningar som finns i umebornas syn på segregation för att möjliggöra ett öppet, konstruktivt samtal. Genom att uppmuntra till en ökad förståelse för varandras perspektiv är medborgardialogens ambition att skapa förutsättningar för ett riktigt tillsammansarbete. Dialogen ska mynna ut i konkreta, realiserbara men också välförankrade förslag på hur kommun och civilsamhälle bättre kan arbeta för att motverka segregation och se till att Umeå kan fortsätta växa med den sociala, ekologiska, ekonomiska och kulturella hållbarheten i behåll.

Umebrå

Övergripande planering

Besök: Stadshuset, Skolgatan 31A

Postadress: 901 80 Umeå

090–16 10 00

umea.kommun@umea.se

www.umea.se/kommun